

privilegia dotis veræ? Et magistraliter & resolutivè dico, quòd si privilegia respiciunt contractum, actionem, vel ipsam dotem, regulariter mulier habet eadem privilegia pro dote putativa, quæ haberet pro dote vera. Ex quo primò inferò, quòd conditio ob causam, vel sine causa, quæ competit ad dotem repetendam, est privilegiata, ut præferatur in ea omnibus aliis creditoribus, sicut tacita & ficta stipulatio est privilegiata in dote vera: textus est in leg. 2. §. final. ff. de Privil. credit. & ibi Glossa ordinaria, Bartol. Alberic. Angel. Raph. Cuman. & communiter DD. textus in leg. Si sponsa. ff. de Jure dot. & ibi communiter DD. Secundò infero, quòd dos putativa habet tacitam hypothecam & privilegiatam, ut præferatur cæteris creditoribus etiam anterioribus, sicut dos vera: quia militat eadem ratio, ut mulier inveniat cui postea nubere possit: ita tenet Glossa ordinaria in dicta lege 2. §. final. ff. de Privil. credit. & ibi communiter DD. Glossa ordinaria in leg. Assiduis. Cod. Qui potior. in pignor. habeantur, in glossa magna, final. quæst. & ibi Cin. 7. quæst. Bald. Salycet. & communiter DD. Glossa ordinaria: in leg. Sponsa. ff. de Jure dotium, & ibi DD. Bart. & communiter DD. in leg. Si cum dotem. §. fin. ff. Solutio matrimonii. Tertio infero, quòd dos putativa consistens in rebus immobilibus non possit alienari, sicut vera dos: ita tenet Glossa notabilis ordinaria in leg. Dotale. §. Dotale. ff. de Fundo dotali: in verb. Præstatur, & ibi Bald. Salycet. & communiter DD. Quarto infero, quòd in casibus, in quibus ex forma legis vel statuti instrumentum veræ dotis mandatur executioni, ita mandabitur instrumentum dotis putativæ: ita Bald. in leg. 1. Cod. de Condit. ob caus. in fin. & ibi Salycet. & alii DD. Quintò infero, quòd in casibus, in quibus res empta ex pecunia veræ dotis efficitur dotalis, ut in leg. Ex pecunia. Cod. de Jure dotium, & in leg. Si ex ea pecunia. Cod. de Rei vind. & in leg. Si ut proponis, eodem titul. ita res empta ex pecunia dotis putativæ: ita probat textus in leg. Si cum dotem. §. fin. ff. Solutio matrimonii. Sextò infero, quòd sicut titulus veræ dotis sufficit ad præscribendum ad utilitatem uxoris, quando datur res aliena, ut in leg. Pomponius. §. In dote. ff. de Acquir. posses. & in leg. 1. & per totum. ff. de Usucapione pro dot. ita titulus dotis putativæ: ita probat textus in leg. Proculus. ff. de Jure dotium, & ibi Glossa ordinaria, & communiter DD. Et alia privilegia, quibus conveniunt dos vera & putativa, vide per Bald. Novell. in dict. tract. fol. 68. in part. hætenus expeditum est, &c. ubi ponit 20. privilegia & Joan. Campeg. quæst. 97.

Si verò privilegia respiciunt jus, virtutem,

& effectus provenientes ab ipso matrimonio, non dantur neque competunt quando matrimonium est putativum. Ex quo primò infero, quòd inter conjuges putativos, deficiente agnatione & cognatione, non habet locum successio abintestato, sed succedit fiscus: ita probat textus in leg. 1. ff. Unde vir. & uxor. cujus verba sunt: Ut bonorum possessio peti possit, unde vir. & uxor. justum esse matrimonium oportet: ceterum si injustum fuerit matrimonium, nequaquam bonorum possessio peti poterit, & ibi notant Dinus, Alberic. & communiter DD. Antiqui. Secundò infero, quòd licet donatio inter virum & uxorem facta constante matrimonio, confirmetur morte donantis, ut in leg. Papinianus, & per totum. 4. de Donat. inter virum & uxorem, & in leg. Donationes quas parentes. Cod. eodem titul. tamen donatio facta constante matrimonio putativo, non confirmatur: textus est singularis in leg. Cum hic status. §. Si quis sponsam. ff. de Donat. inter virum & uxorem, quem ad hoc notant & commendant DD. ibi: & reputat singularem Bald. in leg. Eam quam. Cod. de Fidei-commis. 6. column. num. 22. Jacob. de Sanct. Georg. in leg. 3. ff. de Jure dotium, in fin. text. in leg. Si ex voluntate. Cod. de Donat. inter virum, & uxor. & ibi notant & commendant Bald. Salycet. & communiter DD. Tertio inferitur, quòd licet sponsalitia largitas in totum quærat sponse per copulam, & medietas per osculum, ut in leg. Cum veterum, & in leg. Si a sponso. Cod. de Donat. ante nupt. & in leg. 52. bis. II. Tauri, tamen debet intelligi, quando matrimonium inter eos potuit de jure valere: secus verò alias; quia nihil querit recipiens, sed totum debet reddere: ita tenet Glossa singularis & ordinaria in dicta leg. Si a sponso, & ibi Salycet. & communiter alii DD. Quarto infero, quòd maritus putativus non lucratur fructus dotis tanquam verus maritus, sed tanquam bonæ fidei possessor: Ex quo deducitur & inferitur, quòd tantum lucrabitur eos, quos consumpsit in oneribus matrimonii, & sic usque ad concurrentem quantitatem: ita probat textus in leg. Insulam. §. Fructus. ff. Solutio matrimonii, & ibi communiter DD. Paul. & alii in leg. Divortio. §. Impendia, eodem titul. Alexand. & Modern. in leg. Si cum dotem. §. final. eodem titul. Quintò infero, quòd maritus putativus tenetur & potest conveniri ultra quod facere possit, argumento textus in cap. 1. de Donat. inter virum & uxor. per quem ita tenet Alexand. in leg. Maritum. ff. Solutio matrimonii. 1. column. idem Alexand. in leg. Si cum dotem. §. final. eodem titul. 1. column. in fin. Paul. & Imol. in leg. Divortio. §. Impendia, eodem titul. Sextò infero, quòd maritus putativus

non poterit accusare adulterum jure mariti: text. est in l. Si uxor. §. Divus. ff. de Adulter. text. in l. Marito, §. fin. eodem titul. Ex quo deducitur & inferitur, quòd non poterit adulteros occidere, etiam repertos in fragranti crimine, nec lucratur dotem propter adulterium: ita probant prædicta jura, & tenet Gloss. singularis & ordinaria in l. Consensu. §. Vir. quoque, Cod. de Repud. licet contrarium disponit hodiè lex 81. infra II. Taur. Septimò infero, quòd maritus putativus non gaudebit dilatione legali concessa pro restitutione dotis: Gloss. est notabilis & ordinaria in leg. 1. §. Exacti, Cod. de Rei uxor. action. & ibi DD. & tenet Alexand. in dict. l. Si cum dotem, §. fin. Solut. matrimonii. Octavò infero, quòd licet soluto matrimonio non detur actio furti famosa contra uxorem, in honorem transacti matrimonii, ut in l. 1. & per tot. ff. Rerum amot. tamen secus est in matrimonio putativo: text. est in l. Si in concubina, eodem titul. & ibi DD. Nondò infero, quòd licet resolutio vero matrimonio, statim ipso jure transeat dominium rerum dotalium in uxorem, ut in leg. In rebus, Cod. de Jure dotium, tamen secus est in matrimonio putativo; quia non transit, sed tantum datur conditio ob causam, ut in leg. final. ff. de Cond. sine causa, in leg. 1. Cod. de Cond. ob causam, & ibi DD. Et istas & alias differentias usque ad 23. vide per Bald. Novell. in dicto tract. fol. 71. in parte, sequitur tertium membrum, & Joan. de Campeg. in 1. part. quæst. 97.

Ex quibus utiliter & necessariò quæro, an data ignorantia in utroque conjugue, vel uno tantum legitimentur filii nati ex matrimonio putativo? Et breviter dico quòd sic: text. est singularis in cap. Ex tenore, qui filii sint legitimi, & notatur per DD. in l. Qui in provincia. §. Divus. ff. de Rit. nupt. ubi vide.

Item etiam quæro, an quemadmodum de jure regio communicantur lucra acquisita, constante vero matrimonio inter conjuges, ita eodem modo communicentur, quando matrimonium est putativum? Et breviter dico quòd sic, argumento text. in cap. 2. de Donat. inter virum & uxorem, & ibi tenet Abb. & communiter DD. & tenet notabiliter Palac. Rub. in sua Repet. fol. 19. & 39.

Item principaliter quæro, an res dotalis possit alienari per maritum, vel uxorem, vel utrosque, constante matrimonio? Et breviter & resolutivè dico quòd non: text. est in l. 1. & per tot. Cod. de Fundo dotal. text. in leg. 1. & per tot. Cod. de Rei uxor. action. textus in §. 1. & per tot. Institut. quib. al. lic. vel non: Quod est verum & procedit, nisi mulier jura-

vit; secus tamen si interveniat juramentum: quia tunc valet & tenet contractus & alienatio: text. est in cap. Cum contingat, de jurejurand. text. in cap. Licet mulieres eodem titul. lib. 6. Pulchrum tamen dubium est, si talis res vel fundus dotalis sit alienatus cum juramento, an possit uxor petere pretium à marito vel hæredibus ejus? Et breviter & resolutivè dico, quòd si sola uxor de licentia mariti alienavit, & ipsa sola recepit pretium, non potest aliquid petere à marito vel hæredibus ejus: si verò maritus solus alienavit de licentia uxoris & cum juramento ejus, ipse solus tenetur, quia solus contraxit: si verò maritus & uxor simul contraxerunt & venderunt, & uxor juravit, videtur quòd maritus solum teneatur ad dimidiam partem prætii; argumento text. in l. Reos. §. Cum in tabulis. ff. de duobus reis cum similib. & in terminis ita tenet Bartol. in Consil. suis, consil. 124. sed contrarium est verius, imò quòd hoc casu maritus teneatur ad totum pretium, quia ad eum præsumitur pervenisse, argumento text. & eorum quæ ibi notantur in Authent. si que mulier, Cod. ad Vellejan. & in expressò ita tenet singulariter Joan. de Imol. in l. Cum vir. ff. de Usucap. antepenult. column. versic. Item advertet. Idem Joan. de Imol. in cap. Cum contingat, de jurejurand. 16. column. numer. 26. Confirmatur ex sententia Cin. Angel. & aliorum in l. Si cum dotem. §. Transgrediamur. ff. Solut. matrimonii. qui dicunt, quòd si pater & filius recipiunt dotem, tenetur pater, quia ad eum præsumitur pervenire tanquam administratorem.

Item quæro, si mulier primò juravit non vendere res dotales, nec alienationi consentire, & postea vendit & jurat, an talis contractus valeat & firmetur juramento? Et videtur quòd non; quia quando semel est præstitum juramentum, secundum reputatur illicitum, & non valet: argumento text. in cap. Eate, & in cap. Intellecto, de jurejurand. & ibi tenent Innocent. Abb. & communiter DD. & in expressò isto fundamento & ratione istam sententiam & conclusionem tenet Gloss. singularis & ordinaria in cap. Licet mulieres de jurejurand. lib. 6. & ibi Joan. Andr. Archi. Domin. Anchar. Philip. Franc. & communiter DD. Hostiens. in cap. Cum contingat, de jurejurand. final. column. versic. Quid si minor. vel mulier. Specul. in titul. de Emption. & vendit. §. Tertio loco, versic. Et nota generale consilium. Bartol. in l. Si quis pro eo. ff. de Fidejuss. 4. column. num. 9. versic. Pro hoc induco. & ibi Paul. de Castr. 2. column. in fin. idem Bartol. in l. Si prædium, Cod. de Jure dot. idem Bartol. in l. Is cui bonis. ff. de Verbor. obligat. fin. column. in fin.

fin. Angel. de Aretin. in §. 1. Inst. quibus alien. licet vel non, fin. column. in fin. ubi reputat illam Gloss. singularem Jas. in Authentic. sacramenta puberum, Cod. Si adver. ven. 14. column. num. 60. Bald. & Modern. in l. Duobus, §. fin. ff. de Jurejurand. ubi dicit Alexand. hanc esse communem opinionem: & illam Glossam ad hoc reputat singularem & unicam Joan. de Imol. in l. Si aestimatis, ff. Solutio matrimon. in fin. illam etiam sequitur, & reputat valde notabilem & ordinariam idem Imol. in cap. Cum contingat, de Jurejur. 82. column. num. 83. Sed his non obstantibus, ego semper tenui & teneo contrarium, imò quòd talis actus vel contractus secundus cum juramento valeat & teneat: Primò, quia quando actus vel dispositio pendet à mera facultate & voluntate ipsius disponentis, non potest irrevocabiliter astringi, etiam cum juramento, taliter quòd ab ea non possit recedere, sed valet & tenet secundus actus contrarius, licet disponens sit perjurus; argumento text. in l. Qui in aliena, §. fin. ff. de Acquirenda hereditate, & in l. Si quis in principio testamenti, versicul. Nemo enim, ff. de legat. 3. cujus verba sunt: Nemo enim eam sibi potest legem dicere, ut à priore ei recedere non liceat: text. in l. Si mihi & tibi, §. In legatis, ff. de legat. 2. text. notabilis & expressus in cap. Sicut ex litteris de sponsal. ubi, qui jurat contrahere matrimonium cum B. potest contrahere cum alia, licet sit perjurus: & ibi notant & commendant Abb. & communiter DD. Confirmatur, quia aliàs esset sibi tollere libertatem arbitrii, quæ est de jure naturali, argumento text. in l. 1. Cod. de Sacros. Eccles. & si replices, quòd primus actus juratus habet tacitam clausulam derogatoriam sequentis actus contrarii, & tollit vires ejus virtute juramenti, argumento text. in l. Cum pater, §. Filius matrem, ff. de legat. 2. Respondeo, quòd illud est in dubio, quando non constat de determinata voluntate secundæ dispositionis: secùs tamen aliàs, quando constat, ut in nostro casu; quia tunc primus actus derogatur per secundum: & dicitur constare, per clausulam derogatoriam contrariam positam in secundo actu, vel per juramentum in eo interpositum, ex quo inducitur tacita revocatio prioris actus. Confirmatur etiam ex sententia Joan. Anchar. & communi in regul. quod semel, de regulis juris, lib. 6. tenentis, quòd si quis fecit testamentum, & juravit non mutare; potest postea ad libitum mutare, licet sit perjurus. Rursus confirmatur ex sententia Gloss. singularis, cum communi opinione in cap. fin. de Procurat. lib. 6. in verb. Revocatus, ubi dicit, quòd licet quis constituat procuratorem, & juret non revocare, potest ad libitum revocare.

Secundò principaliter & in specie facit; quia privatio vel promissio de non alienando, etiamsi sit cum juramento, non impedit alienationem & translationem domini, argumento text. in l. Si ita quis, §. Ea lege, ff. de Verbor. obligation. & in l. Ea lege, Cod. de Condit. ob causam cum similib. & in expressò ita tenet Innocent. in cap. Dilecto, de Præbend. 2. column. num. 4. & ibi Abb. & communiter DD. Joan. Anchar. in Regul. quod semel, de regul. jur. in 6. column. 3. in fin. Alberic. Faber. & alii DD. in dict. ea lege, Jas. in dict. l. Si ita quis, §. Ea lege, de Verbor. obligat. 6. column. num. 23. Tertio principaliter facit: quia quando actus vel contractus pendet de voluntate duorum, non valet clausula derogatoria posita ab uno, si non perveniat ad notitiam alterius; quia aliàs esset graviter fraudatus: argumento text. in l. Qui hominem, §. Si Titium, ff. de Solut. & in l. Cum quis, §. Si debitorem eodem titul. text. in l. Si mandassem, ff. Mandat. text. in l. Si fidejussor, l. 1. §. 1. eodem titul. text. in l. Sed & si socius, §. 1. eodem titul. text. in l. 1. §. Sed eo, ff. Quod jussu, & in expressò ita tenent Bartol. Bald. & communiter DD. in l. Pacta novissima, Cod. de Pactis, Paul. & DD. in l. Si mihi, & tibi, §. in legatis, ff. de legat. 1. tradit latè & notabiliter Bartol. in l. Non soluta, §. Morte, ff. de Oper. novi nunt. 4. & 5. column. & ibi communiter Modern.

Tenendo tamen prædictam Glossam & communem opinionem in dict. cap. Licet mulieres, eam notabiliter limita & intellige sequentibus modis: Primò, quando primum juramentum esset præstitum à muliere favore patris, vel alterius, cujus intersit dotem non alienari: secùs verò si simpliciter suo proprio favore & causa juravit; quia tunc non valet nec obligat talis actus juratus irrevocabiliter, sed potest revocari per sequentem actum contrarium juratum, quia non est jus quæsitum tertio, & censetur nudum præceptum vel promissio de non alienando, quod non valet nec tenet, quando non fit respectu certæ personæ, argumento text. cum materia in leg. Filius famil. §. Divi, ff. de legat. 1. & in expressò ita tenet Bald. in l. Duobus, §. fin. ff. de Jurejur. & ibi alii DD. præcipue Jas. idem Bald. in cap. Veniens de Jurejur. in fin. Alexand. in cons. 16. 3. column. 3. vol. con. Palac. Rub. in sua Repet. fol. 33. column. 3. in medio. Georg. Nathan. in Repet. cap. Quamvis pactum de pactis in 6. column. 5. num. 19. ubi reputat singulare. Secundò limita & intellige, quando ille, cum quo secundus actus vel contractus fiebat, erat certus de primò juramento contrario: secùs verò si ignorabat, quod semper præsumitur, ut in leg. Verius de probat. & in leg. fin. ff.

ff. pro suo) quia tunc secundus actus vel contractus valet & tenet: ita singulariter tenet & declarat Bald. in cons. 133. part. 1. cons. Joan. de Imol. in leg. Cum vir, ff. de Usucapion. 8. column. numer. 5. Idem Imol. in dict. cap. Cum contingat, 84. column. num. 85. Faber. in §. 1. Inst. quibus alien. licet vel non, 2. col. Alexand. in consil. 16. 3. column. 3. vol. cons. Jas. in leg. Duobus, §. fin. ff. de Jurejur. 2. column. Georg. Nathan. in Repet. cap. Quamvis pactum, de Pactis, in 6. col. 5. num. 19. Quod reputo singulare & quotidianum in practica.

59 Item quæro, an mulier soluto matrimonio, possit vendere vel alienare res vel fundos dotales, vel approbare & ratificare venditiones & alienationes factas à marito in vita, constante matrimonio, antequam verè & realiter apprehendat possessionem earum? Et breviter & resolutivè dico quòd sic: Primò, quia sine matrimonio dos esse non potest, ut in lege 3. ff. de Jure dotium, & in leg. fin. §. 1. Cod. de Donat. ante nupt. ergo, eo soluto, non censeatur dos, nec habet ejus privilegia. Secundò & in specie facit text. in leg. Cum pater, §. Qui dotale, ff. de leg. 2. ubi maritus vendidit in vita fundum dotalem, & postea in testamento legavit uxori præterium, quod emptor debebat, & insuper aliud legatum, quod agnovit mulier: & dicit text. quòd ex hoc videtur approbare & ratificare venditionem & alienationem factam à marito: & ad hoc notant & commendant ibi Bald. Imol. Paul. Cuman. & communiter DD. Tertio facit text. in leg. 1. & per tot. C. Si major factus alienation. sine decreto fac. rat. habuer. ubi habetur, quòd minor, qui fundum vel rem immobilem in minori ætate vendiderit sine decreto vel juris solemnitate, potest post majorem ætatem approbare & ratificare, etiam possessione existente penes alium. Quarto facit text. in leg. 1. in fin. cum Authent. ibi posita, Cod. de Bon. mater. ubi habetur, quòd si pater in vita alienat rem adventitiam filii, potest filius post mortem patris, quando est effectus sui juris, eam vindicare, nisi tacitè vel expressè approbet venditionem.

Sed his non obstantibus, contrarium est tenendum, imò quòd non possit mulier, soluto matrimonio, vendere vel alienare prædictas res & fundos dotales, nec venditiones & alienationes antea factas approbare & ratificare, antequam verè & realiter apprehendat possessionem earum: Primò, quia, soluto matrimonio, antequam sibi fiat solutio, res & fundi dicuntur dotales, & gaudent eodem privilegio & militat eam ratio prohibitionis, & sexus fragilitas, text. in leg. 3. vers. 1. ff. de Fundo dotal. cujus verba sunt: Toties autem non potest alienari

Anton. Gomez ad Leg. Tauri.

fundus, quoties mulieri actio de dote competit, aut omnimodo competitura est, & ibi Glos. ordinaria, & commun. DD. Secundo facit text. in leg. Etiam eodem tit. cujus verba sunt: Etiam dirempto matrimonio dotale prædium esse intelligitur, & ad hoc expressè notat ibi Odofred. & communiter alii DD. Tertio facit text. in rubro, & negro. ff. Solut. matrim. ubi, etiam soluto matrimonio, propriè dicitur dos, & in petitione & exactione competunt ejus privilegia. Quarto facit text. in cap. 2. de Restit. spol. ubi spoliatus, qui renuntiat juri suo antequam sit plenè restitutus, non sibi præjudicat. Et in expressò istam sententiam & conclusionem tenent Paul. & Castr. Cuman. Socin. Aretin. Alexand. Jas. Vincent. Rip. & communiter DD. in Rub. ff. Solut. matrim. Bald. & Salyc. notabiliter in leg. 1. Codic. Sine censu, vel relig. Idem Bald. in leg. Dotalem, ff. de Milit. testam. ubi dicit, quòd soluto matrimonio, reliquæ privilegii inalienationis remanent in ipsis rebus antequam realiter fiat solutio, licet in mulierem ipso jure sit translatum dominium, ut in leg. Rebus, Cod. de Jure dot. idem Bald. Cin. & alii DD. in leg. Rem quam, Cod. de Jure dot. Nec obstat primum fundamentum contrarium: Quia procedit quando nullum matrimonium penitus intervenit: secùs verò si aliquando intervenit, licet ex post facto cesset; quia tunc dos bene retinet sua privilegia: ita tenet & declarat Paul. & DD. in dict. Rub. ff. Solut. matrim. Confirmatur, quia licet ususfructus requirat patriam potestatem quoad sui acquisitionem, non tamen quoad sui durationem, secundum Bald. & DD. in leg. 3. Cod. de Usufruct. Secundò non obstat text. in dict. leg. Cum pater, §. Qui dotales, ff. de legat. 2. Quia omnis alius solutionibus, quæ possent assignari, dico, quòd de illo jure antiquo fundus dotalis poterat vendi per maritum consentiente uxore; & ibi maritus vendidit in vita; & uxor post mortem approbavit, & valet approbatio & consensus; sicut valeret in vita constante matrimonio: hodiè verò de jure novo Cod. non potest vendi nec alienari, etiam consentiente uxore, propter ejus fragilitatem, ut in leg. unic. §. Et cum lex, Cod. de Rei uxor. act. & not. §. 1. Inst. quib. alien. licet vel non. Tertio non obstat text. in dict. leg. 1. & per tot. Cod. Si major factus: Quia ibi ratio prohibitionis & privilegii tantum est minor ætas; quæ cessat postquam est effectus major: in nostro verò casu durat favor dotis, & fragilitas sexus. Quarto non obstat text. in dict. l. 1. in fin. cum Authent. ibi posita, Cod. de Bon. mater. Quia ibi ratio prohibitionis est, quia erat res alienata; unde merito alienatio potest confirmari per filium finita patria potestate, quia est verè dominus.

FFF

EX

Ex quo primò inferitur, quòd postquam mulier, soluto matrimonio, habuit & recuperavit, prædictas res dotales, potest eas liberè alienare; cum cessent ratio prohibitiva & fundamenta superiora. Confirmatur, quia hæreditas post apprehensionem amplius non est hæreditas, sed bona propria hæredis, ut in leg. *Sed in plures. §. Filio impuberi. ff. de Vulg. & pupil. cum similibus.* Secundò inferitur, quòd prædicta sententia & conclusio procedit, quando matrimonium solvitur morte viri; secus verò si morte uxoris; quia tunc indistinctè possunt hæredes vendere & alienare res dotales ante apprehensionem & recuperationem, vel post, & approbare & ratificare alienationem antea factam: ita Socin. in dict. Rubric. ff. *Solut. matrimon. & ibi alii Moderni.* Tertio infero, quòd si mulier jurat, valebit & tenebit contractus, venditio, & alienatio rerum dotalium, soluto matrimonio, sicut antè valeret: text. in cap. *Cum contingat, de Jurejur. & in cap. Licet mulieres, eodem titul. lib. 6.* Advertendum tamen est, quòd prædicta procedunt & habent locum quoad alienationem: secus verò quoad successionem in dote, vel quoad alia; quia habent etiam locum in dote, soluto jam matrimonio & possessione recuperata & apprehensa. Ex quo inferitur, quòd si cavetur lege vel statuto, quòd mulier teneatur relinquere dotem suam filiis utriusque matrimonii, vel aliis personis, æquis portionibus; procedit & habet locum, etiam si talis mulier decedat & moriatur vidua, & soluto jam matrimonio, & recuperata apprehensa possessione: ita singulariter determinat Bald. in leg. 1. in fin. Cod. *Unde vir. & uxor.* Joan. Campeg. in tract. *Dotis. 1. part. 3. quest.*

60. Item quæro, an fidejussor qui intercessit pro re dotali vendita, teneatur & efficaciter obligetur, re evicta per mulierem, vel ejus hæredes? In quo articulo vera resolutio est: quòd si mulier vendidit vel alienavit, non tenetur nec obligatur fidejussor; quia principalis contractus est nullus, & ex eo non oritur aliqua actio vel obligatio: Primò quia cum lex resistat alienationi & impediatur translationem domini, tacitè videtur prohibere & impedire obligationem civilem & naturalem: quia prohibito actu consecutivo, in consequentiam videtur prohibitus omnis actus, per quem pervenitur ad illum, argumento text. in leg. *Oratio. ff. de*

(A) Ut tenet Bart. in leg. *Cum lex. num. 4. de Fidejussoribus in leg. Gallus in princip. numer. 16. & 17. & sequent. Baez. de Non meliorandis, cap. 35. num. 5.* ubi hic limitat: nisi fidejussor suscipiat in se periculum, & affirmet nihil contra legem fieri: quam etiam ampliacionem proponit Menchac. *Controvers. usufrequentium, cap. 10. num. 7.*

Sponsal. text. in leg. Si ad resolvendam, Cod. de Præd. minor. Sic impeditur utraque obligatio, tam civilis quàm naturalis; ergo nullo modo tenetur fidejussor. (A) Secundò, quia aliàs, si actus vel contractus mulieris valeret, & fidejussor remaneret obligatus, posset postquam solveret agere contra ipsam mulierem, & per indirectum auferretur ei privilegium, quòd habebat in rebus dotalibus. Si verò maritus vel extraneus venderet rem dotalem, & fidejussorem præstiterit, uterque tenetur, tam principalis quàm fidejussor: quia in re aliena bene valet venditio, & contrahentes personaliter obligantur ad interesse, ut in leg. *Rem alien. ff. de Contrah. empt.* Tertio, quia tantùm favore mulieris est inductum privilegium in alienatione, non verò favore alterius. Et ista eadem distinctio & resolutio fit & habet locum in re immobili minoris, quæ non potest alienari sine decreto; quia si minor vendit cum fidejussore, nullus tenetur; si verò extraneus, uterque tenetur ad interesse. Pro qua sententia & resolutione facit text. in leg. *Et suis, Cod. de præd. minor.* ubi habetur, quòd si curator, finita cura, alienavit prædium minoris, & dedit pignora vel fidejussores, valet obligatio: & in expressò ita tenet & declarat Bartol. in leg. *Cum lex. ff. de Fidejuss. fin. col. & quest.* ibi Paul. 2. col. & communiter DD. Bald. in l. *Prædium, Cod. de Jure dot. 2. col. in fin. num. 5.* & ibi alii DD. Cin. Alber. Bald. Salyc. & communiter DD. in dict. leg. *Si is, Cod. de Præd. min.* Abb. in cap. *Cum contingat, de Jurejur. 1. col. n. 2.* & ibi Ant. penult. col. num. 15. Anch. fin. col. & quest. Joan. de Imol. in 11. col. n. 17. & 18. qui dicit hanc esse communem opinionem: Plat. in §. 1. *Instit. quibus alien. licet vel non, in fin.* Fabius de Monte: in tract. *de Empt. & vendition. 6. quest. princ. circa §. Circa 12. versio. ult. est explicanda q. notabilis & difficilis.*

61. Item quæro; si maritus vendidit vel alienavit rem dotalem sine consensu & juramento uxoris, & postea soluto matrimonio vindicetur ab ipsa uxore vel hæredibus, an maritus teneatur de evictione ad pretium & totale interesse? Et breviter & resolutivè dico, quòd si emptor fuit ignorans, maritus tenetur de evictione; quia licet contractus super re dotali sit nullus & reprobatus favore mulieris, non tamen favore mariti, vel alterius extranei; & ideo efficaciter re-

remansit obligatus; sicut quando alienam rem vindicaret: argumento textus in leg. *Rem alienam. ff. de Contrah. emp. textus in leg. Si emptione. §. Item si emptor, eodem titul. cum similibus.* & in expressò ita tenet Specul. in titul. *de Emption. & vend. §. 3. loco versicul. Sed in casu præmisso.* Bartol. in leg. *Cum vir. ff. de Usucap. & ibi Paul. de Castr. 1. column. num. 4.* Joans de Imol. 1. column. 1. notab. & communiter alii DD. idem Bart. in leg. *Cum lex. ff. de Fidejuss. 1. column. num. 2.* Bald. Salycet. & communiter DD. in leg. *Si prædium, Cod. de Jure dot.* Faber. in §. 1. *Instit. quibus alienare licet vel non:* Si verò emptor fuit sciens, maritus tenetur tunc reddere pretium, & non tamen tenetur evictione ad totale interesse: argumento textus singularis in proposito, in leg. *final. §. final. Cod. Commun. de legat.* ubi habetur, quòd ille, qui emit ab hærede vel legatario sciente rem subjectam restitutioni, potest à venditore gravato consequi pretium; non tamen poterit agere de evictione ad interesse: & ad hoc notant & commendant ibi Glossa ordinaria, Odofred. Bartol. Cin. Petr. Alberic. Bald. Angel. Paul. Salycet. Jas. Corn. & communiter DD. facit etiam textus notabilis, juncta Glossa ordinaria, in *Authentic. res jam dictas, Cod. de Sacros. Eccles.* ubi habetur, quòd si œonomus vel alter vendidit res Ecclesiæ, vel non valet nec tenet venditio, sed debet emptor eas restituere Ecclesiæ; & si fuerit sciens, pretium consequitur à venditore: ibi tenet Cin. & alii DD. Hostiens. in cap. *Audientiam, in fin. de rebus Eccles. non alien.* & ibi Anton. Anchar. & latè & notabiliter Joan. de Imol. 3. column. num. 8. Glossa in cap. *Qui verò res jam dictas. 10. quest. 2.* Confirmatur, quia sicut dolus præponderat culpæ, ut in leg. *Item si obretrix. §. fin. ff. ad leg. Aquil.* ita dolus majori; sed major est in œonomo vendente ratione officii: ergo, &c. Nec obstat text. in leg. *Si fundum, Cod. de Evict.* ubi ille, qui emit rem alienam scienter, nihil potest recuperare à venditore, nisi fuerit stipulatus: Quia procedit & debet intelligi, quando res est penitus aliena; secus si propria vendentis, licet subjecta restitutioni. Nec obstat etiam text. in leg. *Quemadmodum, Cod. de Agric. & cen. lib. 11.* ubi ille, qui emit rem prohibitam alienari, nihil potest consequi à venditore: Quia procedit & debet intelligi, quando simpliciter & absolute est de jure communi prohibita alienari; secus verò, si gratia & favore alleujus personæ particularis fiat prohibito: Ergo si dicamus in nostro casu, quòd iste qui emit à marito rem dotalem subjectam restitutioni scienter, possit saltem repetere pretium, licet non possit agere de evictione ad totale interesse; & in expressò ita

Anton. Gomez, ad Leg. Taur.

tener Jacob. de Raven. in dicta leg. *Cum virum* quem refert Imol. 5. column. & istam opinionem ego tenerem in judicando & consulendo tanquam veram & æquam: Licet contrarium expressè teneat Joan. de Imol. in dicta leg. *Cum virum* 5. column. idem Imol. in cap. *Cum eo* 2. column. de Jurejur. 12. column. nam. 20. argumento textus in leg. *Si fundum, Cod. de Evict.* & in dicta leg. *Quemadmodum, Cod. de Agric. & cen.* nec obstat secundum eum text. in dicta leg. ff. §. *final. Cod. Commun. de l.* quia ille est casus specialis in re subjecta restitutioni ab homine, in qua non est tacita prohibitio: nec obstat etiam Glossa in dict. *Authentic. qui res jam dictas, Cod. de Sacros. Eccles. cum similibus.* quia communis opinio est contra eam: imò quòd ille, qui scienter emit rem Ecclesiæ ab œonomo, vel alio, non possit recuperare pretium: & ita tenet Glossa ordinaria in cap. *Ad audientiam de rebus Eccles. non alien.* & ibi Innocent. Gofred. Anch. Joan. Andr. Flor. Cald. Abb. & communiter DD. Abb. in cap. *Si quis Presbyterorum, eodem titul. final. column. & quest.* & ibi magis communis opinio; Glossa in cap. *Vulterana. 12. quest. 2.* imò plus tenebat: quòd pretium non remaneret apud venditorem, sed confiscaretur: argumento textus in leg. *Quemadmodum, juncta glossa supra alleg.* Sed ego teneo primam opinionem in utroque casu, tam in emptore rei dotalis, quàm Ecclesiasticæ.

62. Item quæro, si mulier, constante matrimonio, de licentia & consensu viri vendidit vel alienavit rem dotalem; dato quòd venditio vel alienatio sit nulla, & possit constante matrimonio liberè revocari, an saltem soluto matrimonio, cum dos pleno jure pertineat uxori, confirmetur talis venditio vel alienatio? Et videtur quòd sic, argumento text. in leg. *Cum vir. ff. de Usucap.* ubi, si maritus vendidit rem dotalem, confirmetur venditio, si postea, soluto matrimonio, efficiatur dominus vel successor: & per illum textum ita tenet Glossa singularis & unica in leg. *Conitante, Cod. de Don.* & ibi notant & commendant Bartol. Alberic. & Angel. & reputat singularem Bald. Salyc. tenet etiam Cin. in leg. *Si prædium, Cod. de Jure dotiam. 1. col. 2. quest.* Specul. in titul. *de Empt. & vend. §. Tertio loco, versic. Sed numquid potest confirmari,* & illam Gloss. reputat singul. & unicam Joan. de Imol. in dicta leg. *Cum vir. ff. de Usucap. 6. column. num. 4.* idem Imol. in cap. *Cum contingat, de Jurejur. 14. column. num. 22.* Sed teneo contrarium, imò quòd venditio & alienatio sit omnino nulla, & non confirmetur soluto matrimonio, imò liberè possit mulier rem alienatam petere & revocare à quolibet possessore, modo emptor & possessor sit sciens, modo ignorans; quia